

EKSTERNA MATURA

za učenike osnovne škole

ISPITNI KATALOG ZA EKSTERNU Maturu

U ŠKOLSKOJ 2012/2013. GODINI

HISTORIJA – POVIJEST – ISTORIJA

Stručni tim za historiju:

Snježana Melunović, prof.

Aida Petković, prof.   **Nermina Kurtović, prof.**
Azerina Muminović, prof.   **Leonard Valenta, prof.**

februar, 2013. god.

Sadržaj

1. UVOD.....	3
1a. Cilj ispita	3
1b. Opšti ciljevi	3
1c. Obrazovni ishodi.....	3
2. Struktura testa	4
3. UPUTSTVO ZA TESTIRANJE.....	4
4. ZADACI	5
I EVROPA – NOVI VIJEK.....	5
II ZEMLJE JUGOISTOČNE EVROPE – NACIONALNI POKRETI	9
III GRAĐANSKO DRUŠTVO – NACIONALNE DRŽAVE.....	11
IV BOSNA U XIX STOLJEĆU	14
V EVROPSKE I VANEVROPSKE ZEMLJE DO PRVOG SVJETSKOG RATA	22
VI PRVI SVJETSKI RAT (1914-1918).....	23
VII SVIJET IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA	25
VIII DRUGI SVJETSKI RAT (1939-1945).....	26
IX SAVREMENO DOBA (1945-2000)	29
X BOSNA I HERCEGOVINA U XX STOLJEĆU.....	32
5. RJEŠENJA	42
6. PRIMJER URAĐENOG TESTA.....	49
7. LITERATURA.....	52

ISPITNI KATALOG ZA POLAGANJE EKSTERNE MATURE

IZ PREDMETA HISTORIJA – POVIJEST – ISTORIJA

1.UVOD

Na osnovu člana 25. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo” br. 10/04, 21/06, 26/08 i 31/11), učenici, nakon završene osnovne devetogodišnje škole, polažu eksternu maturu. Eksternom maturom se provjeravaju znanja, sposobnosti i vještine stečene u toku devetogodišnjeg osnovnog odgoja i obrazovanja. U tu svrhu napravljen je Katalog znanja za polaganje ispita eksterne mature iz predmeta historija – povijest – istorija koji sadrži najvažnije programske sadržaje iz historije kao kvalitetnu osnovu za nastavak daljeg školovanja. Historija je na eksternoj maturi izborni predmet. Katalog znanja za polaganje eksterne mature temeljni je dokument ispita u kojem su navedeni opšti i ciljevi ispita, struktura testa, pravila izrade testa, literatura, zadaci numerisani od 1 do 200, rješenja zadataka i primjer urađenog testa.

1a. Cilj ispita

Ovim ispitom se želi provjeriti nivo usvojenih znanja, kao i stepen sposobnosti, koje su učenici razvili u toku devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja, a u skladu sa ciljevima i zadacima postavljenim kod proučavanja historije, prema Nastavnom planu i programu devetogodišnje osnovne škole.

1b. Opšti ciljevi

Poslije završenog devetog razreda osnovne škole, učenik treba da:

- poznaje temeljnu historijsku terminologiju, događaje, pojave i historijske procese,
- da razumije sadržaj i značenje historijskih izvora kroz analizu ilustrovanih i tekstualnih materijala,
- da razumije uzročno – posljedične veze historijskih događaja, pojava i procesa,
- da koristi i interpretira historijske karte.

1c. Obrazovni ishodi

Iz sadržaja opšte historije učenici treba da:

- Znaju događaje i pojave koje su obilježile početak novog vijeka, razumiju posljedice geografskih otkrića i važnost humanizma i renesanse.
- Znaju oblike vladavine, vjersku sliku Evrope, naučna, tehnička i kulturna dostignuća novog vijeka.
- Razumiju razvoj nacionalnih pokreta susjednih zemalja, poznaju nacionalne programe i istaknute ličnosti, te mogu objasniti njihov uticaj na prilike u BiH.
- Znaju pojam revolucija i mogu objasniti važnost ideja Američkog rata za nezavisnost, Francuske građanske revolucije i Revolucija 1848/49. godine za nastanak građanskih društava u Evropi.
- Razumiju pojmove kolonijalizam i imperijalizam, znaju najveće kolonijalne sile, razumiju međunarodne odnose koji su prethodili Prvom svjetskom ratu.
- Znaju uzroke i povod izbijanja Prvog svjetskog rata, mogu objasniti posljedice Prvog svjetskog rata, razumiju značaj revolucije u Rusiji.
- Znaju odluke Vesajske mirovne konferencije, uzroke i posljedice ekonomske krize, karakteristike totalitarnih režima, ličnosti i događaje koji su obilježili taj period.
- Razumiju uzroke Drugog svjetskog rata, značaj formiranja antifašističke koalicije, znaju opisati ratna zbivanja i strahote rata.
- Razumiju značaj Nirnberškog procesa i osnivanja OUN, znaju objasniti uzroke i posljedice Hladnog rata, lokalne krize i ratove, razumiju raspad socijalizma i proces evropskih integracija.
- Mogu navesti najznačajnije tekovine kulturnog, naučnog i tehničkog razvoja poslijeratnog svijeta.

Iz sadržaja nacionalne historije učenici treba da:

- Znaju najvažnije historijske procese u Bosanskom ejaletu u XIX stoljeću, razumiju zašto su provedene reforme u Osmanskom carstvu, znaju objasniti uzroke, tok i posljedice borbe za autonomiju.
- Razumiju značaj Velike istočne krize, mogu objasniti društveni, politički i kulturni razvoj BiH u sastavu Austro-Ugarske monarhije.
- Poznaju prilike u BiH tokom Prvog svjetskog rata, razumiju proces nastanka Kraljevine SHS i mogu objasniti položaj BiH u okviru te države.
- Razumiju uzroke raspada Kraljevine Jugoslavije, položaj BiH u sastavu NDH, razvoj NOP-a, BiH kao centar NOB-e, osnivanje ZAVNOBiH-a i obnovu bosanskohercegovačke državnosti.
- Znaju o nastanku jugoslovenske federacije i položaj BiH u toj državi.
- Razumiju uzroke krize i rapada SFRJ i proces osamostaljivanja BiH.
- Razumiju značaj Dejtonskog sporazuma i prilike u BiH od 1996-2000. godine.

2. Struktura testa

Katalog sadrži zadatke iz tematskih cjelina u okviru Nastavnog plana i programa za VIII i IX razred devetogodišnje osnovne škole - predmet historija

To su sljedeće **tematske cjeline**:

- I** Evropa – novi vijek
- II** Zemlje Jugoistočne Evrope – nacionalni pokreti
- III** Građansko društvo i nacionalne države
- IV** Bosna u XIX stoljeću
- V** Evropske i vanevropske države do Prvog svjetskog rata
- VI** Prvi svjetski rat od 1914. do 1918. godine
- VII** Svijet između dva svjetska rata
- VIII** Drugi svjetski rat od 1939. do 1945. godine
- IX** Savremeno doba od 1945. do 2000. godine
- X** Bosna i Hercegovina u XX stoljeću

U svakoj tematskoj cjelini zastupljeni su zadaci dopunjavanja, kratkih odgovora, višestrukog izbora i zadaci povezivanja i sređivanja. Svaki zadatak nosi **1** bod. Zadaci koji se sastoje od 2 ili 4 dijela takođe se boduju 1 bodom (npr. **2x0,50** ili **4x0,25**).

Broj zadataka u svakoj tematskoj cjelini prilagođen je fondu časova kojim se ta cjelina izučava u nastavi. Sadržaji iz nacionalne historije u Katalogu zastupljeni su u 105 zadataka, a sadržaji iz opšte historije u 95 zadataka.

3. UPUTSTVO ZA TESTIRANJE

Ispit traje 90 minuta bez prekida. Radi se hemijskom olovkom. Potrebno je pažljivo pročitati upute za svaku vrstu zadatka. Treba paziti da rad bude pregledan i čitak. Nečitki odgovori bodovat će se sa **0** (nula) bodova. Ukupan broj zadataka u testu je 10, svaki zadatak nosi **1** bod. Zadaci koji se sastoje iz 2 ili 4 dijela takođe se boduju 1 bodom (npr. **2x0,50** ili **4x0,25**).

Ako se obilježi više od traženog broja odgovora za pojedini zadatak, taj će se zadatak bodovati sa 0 (nula) bodova bez obzira što je među obilježenim i tačan odgovor. Nakon rješavanja testa provjeriti odgovore.

4. ZADACI

I EVROPA – NOVI VIJEK

1. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Evrope u novom vijeku (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1 HUMANIZAM	_____	ŠTAMPARSKA MAŠINA
2 GUTENBERG	_____	MARTIN LUTER
3 REFORMACIJA	_____	FRANCUSKA
4 LUJ XIV	_____	RENASANS

4x0,25=1

2. Dopuni rečenicu koja govori o Velikim geografskim otkrićima!

Portugalski moreplovac Vasco de Gama je 1498. godine pronašao pomorski put do _____.

1

3. U navedenim tvrdnjama iz historije Evrope u novom vijeku zaokruži jednu tačnu!

- a) Najpoznatija Mikelandelova slika je Mona Liza
- b) Pariz je kolijevka renesanse
- c) Manufakturom je ubrzana proizvodnja

1

4. Dopuni rečenicu iz historije Evrope u novom vijeku!

Prva faza Francuske revolucije završena je 1791. donošenjem _____.

1

5. Dopuni rečenicu iz historije Evrope u novom vijeku!

Vrhunac Francuske revolucije od juna 1793. do jula 1794. godine naziva se _____.

1

6. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Humanizam i renesansa najprije se javljaju u:

- a) Engleskoj
- b) Francuskoj
- c) Italiji

1

7. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Johan Gutenberg je poznat po svom izumu:

- a) Štamparske mašine
- b) Teleskopa
- c) Parobroda

1

8. Podvuci državu koja nije bila zahvaćena reformacijom u XVI stoljeću!

ENGLESKA, NJEMAČKA, ŠPANIJA, ŠVICARSKA, HOLANDIJA

1

9. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Evrope u novom vijeku (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1	Džoni Kej	_____	parna mašina
2	Džejms Vat	_____	letaći čunak
3	Robert Fulton	_____	parna lokomotiva
4	Džordž Stivenson	_____	parobrod

4x0,25=1

10. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Društveno uređenje karakteristično za novi vijek je:

- a) Feudalizam
- b) Robovlasništvo
- c) Kapitalizam

1

11. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Evrope u novom vijeku (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1	Johan Gutenberg	_____	Otkriće Amerike
2	Dante Aligijeri	_____	Reformacija
3	Kristofor Kolumbo	_____	Božanstvena komedija
4	Martin Luter	_____	Štamparska mašina

4x0,25=1

12. Dopuni rečenicu iz historije Evrope u novom vijeku!

Radionice u kojima se svi poslovi obavljaju ručno i izvršena je podjela poslova nazivaju se _____.

1

13. U navedenim tvrdnjama iz historije Evrope u novom vijeku zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Osnova kapitalizma je zemljišni posjed. TAČNO NETAČNO

Prva faza kapitalizma od XVI do XVIII stoljeća je manufakturna proizvodnja. TAČNO NETAČNO

Osnovni društveni slojevi u kapitalizmu su kapitalisti i radnici. TAČNO NETAČNO

Francuska je sredinom XIX stoljeća bila industrijski najrazvijenija zemlja svijeta. TAČNO NETAČNO

4x0,25=1

14. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Humanizam i renesansa najprije se javljaju u italijanskim gradovima u:

- a) XIII i XIV stoljeću
- b) XIV i XV stoljeću
- c) XV i XVI stoljeću

1

15. Podvuci netačan podatak u rečenici iz historije Evrope u novom vijeku, i na praznu liniju dopiši tačan odgovor!

Najpoznatiji apsolutistički vladar u Francuskoj u novom vijeku je Luj XVI.

_____

2x0,50=1

16. Na slikama su prikazane osobe iz historije Evrope u novom vijeku. Napiši ispod slika njihova imena!

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

4x0,25=1

17. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Sušтина kapitalizma zasniva se na:

- A profitu
- B proizvodu
- C trgovini

1

18. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Najstariji oblik kapitalističkog načina proizvodnje u evropskim zemljama od XVI do XVIII stoljeća naziva se:

- a) industrijska proizvodnja
- b) zanatska proizvodnja
- c) manufakturna proizvodnja

1

19. Događajima iz historije Evrope u novom vijeku pridruži godine stavljanjem znaka X u tabelu!

1 Kolumbo otkriva Ameriku	A 1517. g.
2 Martin Luter počinje reformaciju	B 1450. g.
3 Početak Magelanove ekspedicije	C 1519. g.
4 Gutenbergovo otkriće štamparske mašine	D 1492. g.

	1	2	3	4
A				
B				
C				
D				

4x0,25=1

20. Dopuni rečenicu iz historije Evrope u novom vijeku !

Glavna zanimanja gradskog stanovništva u Osmanskom Carstvu su trgovina i zanatstvo. Zanatska udruženja nazivala su se _____.

1

21. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Tokom XVI i XVII stoljeća stanovništvo Rusije se dijelilo na:

- a) vlahe i stočare
- b) boljare i mužike
- c) raju i spahije

1

22. Dopuni rečenicu iz historije novog vijeka!

Društveno uređenje karakteristično za novi vijek zove se kapitalizam. Njegova osnova je profit. Vlasnik sredstava za proizvodnju je _____.

1

23. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Evrope u novom vijeku (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone!)

1	Volter, Didro, Žan Žak Ruso	_____	Romeo i Julija
2	Isak Njutn	_____	Teorija gravitacije
3	Vilijam Šekspir	_____	Enciklopedija
4	Miguel Servantes	_____	Don Kihot

4x0,25=1

24. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

U novom vijeku građani su se uspješnije borili protiv zaraznih bolesti zahvaljujući:

- a) češćim padavinama
- b) poboljšanju životnih uslova
- c) povećanju broja gradskog stanovništva

1

25. Dopuni rečenicu iz historije novom vijeka!

Marija Terezija, Ivan IV Grozni i Luj XIV su najpoznatiji predstavnici _____ vladavine.

1

II ZEMLJE JUGOISTOČNE EVROPE – NACIONALNI POKRETI

26. Popuni tabelu iz historije Jugoistočne Evrope!

Godina	Događaj	Zemlja
1804.		Srbija
1830.	Prvi pravopis	
	Majski prevrat	Srbija
1852.	Proglašenje kneževine	

4x0,25=1

27. Upiši južnoslavenske zemlje iz XIX stoljeća, kojima pripadaju sljedeće titule!

vladika _____
knjaz _____
ban _____
providur _____

4x0,25=1

28. Zaokruži tačan odgovor (A, B , ili C)!

Prvi pravopis hrvatskog jezika objavio je :

- A Ljudevit Gaj
- B Janko Drašković
- C Grga Martić

1

29. Zaokruži tačan odgovor (A, B , ili C)!

Prvi spoljnopolitički i nacionalni program Srbije „Načertanije“ objavio je:

- A Karađorđe Petrović
- B Miloš Obrenović
- C Ilija Garašanin

1

30. Popuni tabelu stavljanjem znaka X!

U kojim zemljama Jugoistočne Evrope su djelovale navedene ličnosti?

	Hrvatska	Srbija	Crna Gora	Dubrovnik
Marin Držić				
Vatroslav Lisinski				
Petar II Petrović Njegoš				
Mihajlo Obrenović				

4x0,25=1

31. Upiši imena osoba iz historije Jugoistočne Evrope – nacionalni pokreti, koji su vezani za navedene događaje i djela!

Autor „Disertacije“ _____
Vođa Drugog srpskog ustanka _____
Hrvatski ban 1848. godine _____
Prvi knez Crne Gore _____

4x0,25=1

32. Dopuni rečenicu iz historije Jugoistočne Evrope!

Nacionalni pokret u prvoj polovini XIX stoljeća u Hrvatskoj koji je imao za cilj kulturno i političko jedinstvo „Ilira” tj. Južnih Slavena zvao se _____.

1

33. Dopuni rečenicu iz historije Jugoistočne Evrope!

Vođa Ilirskog nacionalnog pokreta u Hrvatskoj bio je _____.

1

34. U tvrdnji iz historije Jugoistočne Evrope zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Navedene južnoslavenske zemlje u periodu od XVI do XVIII vijeka bile su u sastavu Habsburške monarhije:

Slovenija, Hrvatska, Dalmacija, Dubrovnik
TAČNO   NETAČNO

1

35. Zaokruži tačne tvrdnje (dvije su tačne)!

- a) Nacrt vanjske politike Srbije definisan je političkim programom „Načertanije“ 1844. godine
- b) Ilirski pokret je nastao u Srbiji
- c) Ivan Frano Jukić je zagovarao ideju da se bosanski narodi zovu jednim imenom Bošnjaci
- d) Politički spis „Disertacija“ je djelo Ljudevita Gaja.

2x0,50 =1

36. Pažljivo pročitaj izvor i odgovori na pitanja!

Veoma snažan požar, koji se poslije potresa svuda rasplamsao i, evo, danas već trinaesti dan još traje, dao je gradu posljednji udarac i progutao je na više mjesta ono što je preostalo. Osim državnog žita, carinarnice, nije ostala ni jedna zgrada, jer su sve kuće, i javne i privatne, zatim dvor, crkve i samostani sasvim uništeni i razoreni od strašnog biča koji im je poslao gospodin Bog. Sve je to opasano gradskim bedemima koji su oštećeni samo malo s morske strane, a inače, su se i oni, i bolja utvrđenja, održali i očuvali.

Grad o kome se govori u ovom izvoru je _____. Izvor opisuje požar koji je nastao kao posljedica _____ 1667. godine.

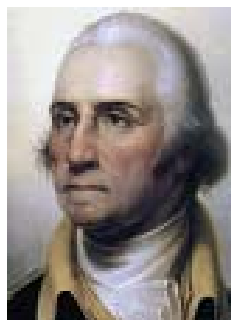
2x0, 50=1

III GRAĐANSKO DRUŠTVO – NACIONALNE DRŽAVE

37. Na slikama su prikazane značajne osobe iz svjetske historije XVIII i XIX stoljeća. Upiši ispod slika njihova imena!

a) _____

b) _____

2x0,50=1

38. Na slici je prikazan značajan događaj iz svjetske historije XVIII i XIX stoljeća. Na praznu liniju napiši o kojem se događaju radi!

_____

1

39. Označi na crtama hronološkim redom događaje iz života Napoleona Bonaparte (brojevima od 1-4)!

- _____ Krunisanje za cara
- _____ Pohod na Egipat
- _____ Pohod na Rusiju
- _____ Bitka kod Trafalgara

4x0,25=1

40. Na slici je prikazan značajan događaj iz svjetske historije XVIII i XIX stoljeća. Na praznu liniju napiši o kojem se događaju radi!

_____

1

41. Na slici je prikazan značajan događaj iz svjetske historije XVIII i XIX stoljeća. Na praznu liniju napiši o kojem se događaju radi!

_____

1

42. Razvrstaj pojmove i ličnosti iz historije Evrope u novom vijeku u odgovarajuću državu (popuni tabelu stavljanjem znaka X)!

	Francuska	Engleska
Apsolutizam		
Parlamentarizam		
Luj XIV		
Oliver Kromvel		

4x0,25=1

43. Pored imena ličnosti iz historije Evrope i svijeta u XIX stoljeću navedi državu u kojoj su djelovali!

Duzepe Garibaldi _____
 Oto von Bizmark _____
 Napoleon III _____
 Abraham Linkoln _____

4x0,25=1

44. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Proglašenje ujedinjene Njemačke 1871. godine izvršeno je u:

- a) Berlinu
- b) Londonu
- c) Versaju

1

45. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Austro- ugarska nagodba potpisana je:

- a) 1867. godine
- b) 1868. godine
- c) 1869. godine

1

46. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Francuska građanska revolucija počela je:

- a) 15.7.1789.
- b) 14.7.1798.
- c) 14.7.1789.

1

47. Revolucije 1848/1849. godine zahvatile su gotovo cijelu Evropu. Pronađi i podvuci dvije države koje nisu bile zahvaćene revolucijom!

Francuska   Pruska   Rusija   Austrija   Osmansko carstvo

2x0,50=1

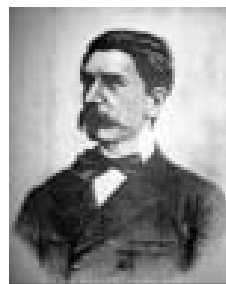
IV BOSNA U XIX STOLJEĆU

48. Dopuni rečenice iz historije XIX stoljeća!

Nizam-i džedid je skup reformi koje su se provodile u Osmanskom carstvu. Najveći reformator bio je sultan _____, koji je 1839. godine objavio najznačajniji reformatorski akt _____.

2x0,50=1

49. Na slikama su prikazane osobe koje su obilježile bosanskohercegovačku historiju XIX stoljeća u političkom i kulturnom smislu. Napiši ispod slika njihova imena!

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

4x0,25=1

50. Pročitaj historijski izvor i odgovori na pitanje!

„Pokrajine Bosnu i Hercegovinu ima Austro-Ugarska zaposjesti i njima upravljati. Budući da se austrougarska vlada ne želi baviti upravom novopazarskog Sandžaka, koji se između Srbije i Crne Gore prostire jugoistočnim pravcem do Mitrovice, ostat će osmanska porta ondje i nadalje u vlasti. Austro-Ugarska, da osigura opstanak nove političke države, kako i slobodu i sigurnost putova za komunikaciju, pridržava sebi ipak pravo držati posade te zaposjesti vojničke i trgovačke ceste u cijelom opsegu toga dijela starog bosanskog vilaeta. Zato pridržavaju sebi vlada austrougarska i turska, da će se o potankostima sporazumjeti.“

O kojem izvoru-odluci je riječ? _____

1

51. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz bosanskohercegovačke historije iz kraja XIX i početka XX stoljeća!

1 MOSTAR	_____ 1910. GODINA
2 BOSANSKI SABOR	_____ MIROVNI UGOVOR
3 SAN STEFAN	_____ ALEKSA ŠANTIĆ
4 JOSIP VANCAŠ	_____ ARHITEKTURA

4x0,25 =1

52. Na crtama ispred događaja hronološkim redom (brojevima od 1-4) upiši događaje iz historije Bosne u XIX stoljeću!

- _____ Saferska naredba,
_____ Pokret za autonomiju,
_____ Berlinski kongres,
_____ Intervencija Omer-paše Latasa.

4x0,25=1

53. U tvrdnjama iz historije Bosne u XIX stoljeću zaokruži onu koja je tačna!

- a) Vođa Pokreta za autonomiju bio je Ali-aga Rizvanbegović.
- b) Husein – kapetan Gradašćević je umro u Austriji.
- c) Alhamijado književnost je pisana arapskim pismom, a bosanskim jezikom.

1

54. Dopuni rečenice iz historije Bosne u XIX stoljeću!

Godine 1865. u Bosni je donesen _____ zakon. Naziv ejalet je zamijenjen nazivom _____, na čijem čelu je bio _____, a najviši organ vlasti bilo je _____.

4x0,25=1

55. Dopuni rečenice koje govore o državno-pravnom položaju Bosne i Hercegovne u okviru Austrougarske monarhije!

Godine 1908. proglašena je _____ Bosne i Hercegovine, a februara 1910. Bosna i Hercegovina je dobila svoj _____.

2x0,50=1

56. Poredaj hronološkim redom (brojevima od 1-4) događaje iz kraja XIX i početka XX stoljeća!

- Velika istočna kriza _____
- Pokret za autonomiju Bosne _____
- Vilajetski ustav _____
- Aneksija BiH _____

4x0,25=1

57. Izaberi i zaokruži tačan odgovor!

Od navedenih gradova jedan nije bio sjedište bosanskih vezira. Koji?
SARAJEVO, BANJA LUKA, MOSTAR, TRAVNIK

1

58. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Ferman o ukidanju janjičara 1826. donio je sultan:

- a) Selim III
- b) Mahmud II
- c) Abdulmedžid

1

59. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Odluka o početku Pokreta za autonomiju donesena je u:

- a) Travniku
- b) Tuzli
- c) Sarajevu

1

60. Podvuci netačan podatak iz historije Bosne u XIX stoljeću i na praznu liniju upiši tačan odgovor!

U Carevoj džamiji u Sarajevu je 12. septembra 1832. godine proglašena autonomija Bosne.

_____

2x0,50=1

61. U tvrdnjama iz historije Bosne u XIX stoljeću zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Na sastanku u Tuzli početkom 1831. godine bosanski prvaci su definisali slijedeće zahtjeve:

- da se spriječi progon muslimana iz Smederevskog sandžaka TAČNO NETAČNO
- da se obustavi uvođenje nizam-i-džedida TAČNO NETAČNO
- da se seljacima dodijeli dio zemljišnog posjeda TAČNO NETAČNO
- da Bosna dobije nezavisnost TAČNO NETAČNO

4x0,25=1

62. Dopuni rečenicu iz historije Bosne u XIX stoljeću!

Bosna i Hercegovina je pod austrougarskom vlašću bila od _____ do _____ godine.

2x0,50=1

63. U tvrdnjama iz historije Bosne u XIX stoljeću zaokruži onu koja nije tačna!

Omer- paša Latas je:

- štitio bošnjačko plemstvo
- ukinuo spahijski sistem
- sproveo upravne reforme
- slomio pobune kršćana

1

64. Dopuni rečenice iz historije Bosne u XIX stoljeću!

Sudbina Bosne je odlučena na _____ kongresu _____ godine. Odluku da će Austrougarska monarhija _____ okupirati Bosnu i Hercegovinu objavio je njemački kancelar _____.

4x0,25=1

65. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Otpor bosanskih begova konačno je slomio i proveo reforme:

- a) Abdurahim – paša
- b) Tahir – paša
- c) Omer-paša Latas

1

66. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Dok je upravljao Hercegovačkim pašalukom Ali-paša Rizvanbegović je:

- a) Proglasio autonomiju
- b) Proveo reforme
- c) Privredno unaprijedio Hercegovinu

1

67. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Bosne u XIX stoljeću (na crtu desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

- 1 Saferska naredba _____ reforme Selima III,
- 2 Nizam-i džedid _____ zakon o čiflucima

2x0,50=1

68. Tabelu o historiji Bosne u XIX stoljeću popuni odgovarajućim imenima ličnosti ili događajima!

DOGAĐAJ	LIČNOST
Ferman o ukidanju janjičara	
Objavio Hatišerif od Gilhane	
	Husein – kapetan Gradašćević
Upravljao Hercegovačkim pašalukom	

4x0,25=1

69. Na slici je rodna kuća Husein- kapetana Gradašćevića. Odgovori na pitanja iz njegovog života!

Gdje je rođen Husein – kapetan Gradašćević? _____
Narod je Huseina – kapetana Gradašćevića prozvaao _____.

2x0,50=1

70. Slika prikazuje učesnike Kongresa, na kome se odlučivala sudbina Bosne i Hercegovine u drugoj polovini XIX stoljeća. Odgovori na pitanje!

Gdje je održan ovaj kongres? _____

1

71. Nabroj kulturna društva u Bosni i Hercegovini nastala u doba austrougarske vladavine!

Hrvatsko _____
Jevrejsko _____
Muslimansko _____
Srpsko _____

4x0,25=1

72. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Prva moderna štamparija u Bosni i Hercegovini otvorena je za vrijeme:

- a) Šerif Topal Osman-paše
- b) Tahir – paše
- c) Omer-paše Latasa

1

73. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Zemaljski muzej u Sarajevu otvoren je:

- a) 1868. godine
- b) 1878. godine
- c) 1888. godine

1

74. U tvrdnjama iz historije Bosne u XIX stoljeću zaokruži jednu tačnu!

- a) Prvi period reformi u Bosni trajao je od početka XIX stoljeća do 1878. godine.
- b) Bosanski ajani i kapetani sastali su se u Travniku 1831. godine.
- c) Članom 25. Berlinskog ugovora Austro-Ugarska monarhija je dobila pravo da privremeno okupira BiH.

1

75. Na slici je prikazana ličnost iz historije Bosne u XIX stoljeću. Napiši ispod slike ime ličnosti!

1

76. Na slici je prikazana osoba iz historije Bosne u XIX stoljeću. Napiši ispod slike ime ličnosti!

1

77. Na slici je prikazana osoba iz historije Bosne u XIX stoljeću. Napiši ispod slike ime ličnosti!

1

78. Stavljanjem znaka X popuni tabelu iz historije Bosne u XIX stoljeću!

	1910.	1850.	1865.	1875.-1878.
Dolazak Omer-paše Latasa u Bosnu				
Vilajetski ustavni zakon				
Velika istočna kriza				
Zemaljski ustav za BiH				

4x0,25=1

79. Dopuni rečenicu iz historije Bosne u XIX stoljeću!

U Osmanskom Carstvu osnovni, najmanji zemljišni posjed kojeg sultan daje na korištenje spahiji nazivao se _____.

1

80. Dopuni rečenicu iz historije Bosne u XIX stoljeću!

Godine 1859. agrarni odnosi u Bosanskom ejaletu regulirani su Zakonom o čiflucima. Ovaj agrarni zakon naziva se još i _____.

1

81. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Prvi književni časopis u Bosni i Hercegovini, utemeljen na programu Ilirskog pokreta, objavljen je 1850. godine. Uređivao ga je fra Ivan Franjo Jukić, a zvao se:

- a) Bosanski prijatelj
- b) Behar
- c) Sarajevski cvjetnik

1

82. Zaokruži odgovor koji opisuje tačan redoslijed događaja u Velikoj istočnoj krizi 1875 - 1878!

a) Okupacija BiH od strane Austro-Ugarske=> San Stefanski mir => Berlinski kongres

b) San Stefanski mir => Berlinski kongres => Okupacija BiH od strane Austro-Ugarske

1

83. Zaokruži tačne odgovore (A, B, ili C)!

Začetnik reformi u Osmanskom Carstvu poznatim kao Nizam-i džedid je:

- a) Selim III
- b) Mahmud II
- c) Abdul Medžid

1

84. Zaokruži jedan odgovor koji opisuje tačan redoslijed događaja u političke historije Bosne i Hercegovine u austrougarskom periodu!

a) Vladavina Benjamina Kalaja => Zemaljski Statut (Ustav) => Aneksija BiH

b) Vladavina Benjamina Kalaja => Aneksija BiH => Zemaljski Statut (Ustav)

1

85. Na linijama ispred događaja hronološkim redom (brojevima od 1-4) upiši događaje iz historije Bosne u XIX i XX stoljeću!

- _____ početak Velike istočne krize,
- _____ aneksija Bosne i Hercegovine
- _____ okupacija Bosne i Hercegovine
- _____ Kalaj postaje upravitelj Bosne i Hercegovine

4x0,25=1

86. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Bosna i Hercegovina je u dvojnoj strukturi Austro-Ugarske monarhije pripadala:

- a) austrijskom dijelu Monarhije
- b) ugarskom dijelu Monarhije
- c) bila zasebno upravno područje - Corpus Separatum

1

87. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Sastanak bosanskih prvaka koji je prethodio Pokretu za autonomiju održan je:

- a) U Sarajevu od 10. do 15. aprila 1833.
- b) U Tuzli od 20. januara do 5. februara 1831.
- c) U Mostaru od 5. marta do 7. marta 1832.

1

88. Na slijepoj karti brojevima su označene teritorijalne cjeline. Pronađi i na liniju ispod karte napiši broj kojim je označen Bosanski vilajet!

Bosanski vilajet je označen brojem _____.

1

89. Dopuni rečenice iz historije Bosne u XIX stoljeću!

Osmanska vlada je u septembru 1859. godine izdala Zakon o čiflucima u Bosni poznatiji kao _____ . Ovim aktom su ozakonjeni postojeći _____ odnosi.

2x0,50=1

90. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

U privrednom razvoju Bosne u XIX stoljeću veliki značaj ima:

- a) ukidanje esnafske organizacije
- b) razvoj poljoprivrede
- c) nastanak kulturnih društava

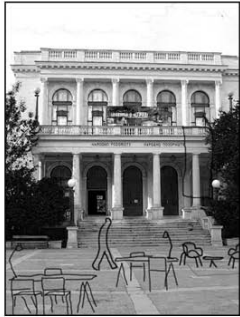
1

91. Poveži ličnosti i događaje iz vremena okupacije Bosne i Hercegovine od strane austrougarske vojske!

1	Josip Filipović	_____	član Narodne vlade
2	Muhamed ef. Hadžijamaković	_____	general austrougarske vojske
3	Hadži Lojo	_____	junak ulice i naroda
4	Smajil Haki Selmanović	_____	komadant bosanske vojske

4x0,25=1

92. Na fotografijama su prikazane kulturno-historijske građevine. Na linije ispod fotografija napišite o kojim građevinama je riječ!

-----
a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

4x0,25=1

93. Odgovori o kojoj se ličnosti radi iz historije Bosne i Hercegovine u XIX stoljeću!

Rođen je u Budimpešti 1839. godine. Na položaj zajedničkog ministra finansija je postavljen 1882. godine. U Bosni i Hercegovini je uspostavio red i mir. Uveo je bosansku naciju sa bosanskim jezikom, grbom i zastavom.

Njegovo ime je: _____.

1

V EVROPSKE I VANEVROPSKE ZEMLJE DO PRVOG SVJETSKOG RATA

94. Poredaj hronološkim redom (brojevima od 1-4) događaje s početka XX stoljeća!

- Druga marokanska kriza _____
- Rusko-japanski rat _____
- Drugi balkanski rat _____
- Aneksija BiH _____

4x0,25=1

95. Zaokruži tačan odgovor (A, B, ili C)!

Krilatica „ prodor na Istok” u periodu od 1870-1914. godine označava imperijalističke težnje:

- a) Italije
- b) Njemačke
- c) Francuske

1

96. Na slikama su prikazani veliki naučnici s kraja XIX i početka XX stoljeća. Napiši ispod slika njihova imena!

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

4x0,25 =1

VI PRVI SVJETSKI RAT (1914-1918)

97. Na slici je prikazan događaj koji je izazvao Prvi svjetski rat. Odgovori na postavljena pitanja!

O kojem događaju je riječ? _____
 Koje godine se dogodio? _____

2x0,50=1

98. Popuni tabelu događaja iz Prvog svjetskog rata!

Godina	Događaj	Zemlja
	Bitka kod Verdona	
1917.		SAD
	Revolucija	Rusija

4x0,25=1

99. Razvrstaj događaje iz Prvog svjetskog rata prema godinama kada su se desili (stavi znak X u odgovarajuću rubriku)!

DOGAĐAJ	1915.	1916.	1917.	1918.
Oktobarska revolucija				
Bitka za Verdun				
Poraz Centralnih sila				
Londonski ugovor				

4x0,25=1

100. Zaokruži tačan odgovor (A , B ili C)!
 Povod za izbijanje Prvog svjetskog rata bio je:

- a) Aneksija Bosne i Hercegovine
- b) Marokanska kriza
- c) Sarajevski atentat

1

101. Događaj sa slike predstavlja Sarajevski atentat, povod za izbijanje Prvog svjetskog rata. Odgovori na postavljena pitanja!

Ko je izvršio atentat ? _____

Na koga je izvršen atentat ? _____

2x0,50=1

102. Pronađi i zaokruži jedan događaj koji se nije dogodio u Prvom svjetskom ratu!

- a) Britanci konstruisali prvi tenk
- b) Bitka za Verdun
- c) Iskrcavanje u Normandiji
- d) Oktobarska revolucija

1

VII SVIJET IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA

103. Poveži totalitarne režime između dva svjetska rata s njihovim vođama (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1 FRANCISKO FRANKO	___ JAPAN
2 ADOLF HITLER	___ NACIZAM
3 HIROHITO	___ KOMUNIZAM
4 MAO CE TUNG	___ ŠPANIJA

4x0,25=1

104. Podvuci dva pojma koji se odnose na Italiju u vrijeme Musolinijeve vladavine!

CRNOKOŠULJAŠI   MOJA BORBA   SMEĐEKOŠULJAŠI   DUČE

2x0,50=1

105. Dopuni rečenicu iz historije Evrope između dva svjetska rata!

Minhenski sporazum su potpisali Hitler, _____, Daladje i _____.

2x0,50=1

106. Poredaj hronološkim redom (brojevima od 1-4) događaje između dva svjetska rata!

Proglašenje Republike Turske	___
Početak Španjolskog građanskog rata	___
Početak Velike ekonomske krize	___
Pobjeda fašizma u Italiji	___

2x0,25=1

107. U datoj rečenici prepoznaj oblik vlasti između dva svjetska rata!

Neograničena vladavina pojedinca ili skupine ljudi, uz upotrebu sile naziva se _____.

1

108. Dopuni rečenice koje govore o mirovnim pregovorima i ugovorima nakon Prvog svjetskog rata!

Mirovni pregovori i ugovori nakon Prvog svjetskog rata vođeni su u _____, tokom 1919. i 1920. godine. Glavnu riječ na pregovorima vodili su predstavnici Francuske, SAD-a, _____ i Italije. Krivcem za rat proglašena je _____. Svi ugovori o miru činili su tzv. „_____ sistem“.

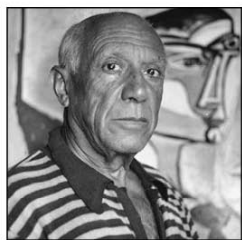
4x0,25=1

109. Izaberi jednu tačnu tvrdnju iz historije Evrope između dva svjetska rata!

- a) Liberalizam podrazumijeva poštivanje ustava, vladavinu prava i slobode pojedinca
- b) Fašizam i nacizam su oblici demokratske vlasti
- c) Socijalizam je naziv za privredni i društveni poredak zasnovan na privatnom vlasništvu

1

110. Prepoznaj ličnosti između dva svjetska rata. Napiši ispod slike njihova imena!

-----
a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

4x0,25=1

VIII DRUGI SVJETSKI RAT (1939-1945)

111. Na slici su prikazane vođe saveznika u Drugom svjetskom ratu. Upiši ime predstavnika Velike Britanije!

_____

1

112. Popuni tabelu događaja iz Drugog svjetskog rata!

Godina	Događaj	Zemlja
		Egipat
1943	Kapitulacija	
	Napad na Pearl Harbour	SAD

4x0,25=1

113. Jedan od navedenih državnika nije prisustvovao konferenciji u Potsdamu. Koji?

RUZVELT, STALJIN, TRUMAN

1

114. U navedenom nizu pronadi i zaokruži netačan odgovor!

Zloglasni nacistički logori postojali su u

DAHAU JASENOVCU ATENI AUŠVICU

1

115. Slike prikazuju događaje koji su obilježili kraj Drugog svjetskog rata. Napiši o kojim događajima je riječ!

a) _____

b) _____

2x0,50=1

116. Odgovori na pitanja iz historije Drugog svjetskog rata!

Koji je događaj označio početak, a koji kraj Drugog svjetskog rata?

Početak: _____

Kraj: _____

2x0,50=1

117. Pažljivo pročitaj historijski izvor iz historije Drugog svjetskog rata i odgovori na postavljeno pitanje!

„ Nakon što je donio odluku o bacanju atomskih bombi ... predsjednik SAD-a je izjavio: Nikome nije teže nego meni kada je u pitanju upotreba atomske bombe, ali ja sam bio jako uznemiren i ljut zbog nenajavljenog napada Japanaca na Pearl Harbur. “

Koji američki predsjednik je donio odluku o upotrebi atomske bombe?

To je bio _____

1

118. Popuni tabelu koja se odnosi na Drugi svjetski rat!

Najzloglasniji nacistički logor	
Japanski piloti - samoubice	
Naziv operacije savezničkog desanta u Normandiji	
Nadimak Ervina Romela	

4x0,25=1

119. Uz navedene događaje iz historije Drugog svjetskog rata upiši datume!

Događaj	Datum
Iskrcavanje saveznika u Normandiju	
Baćena atomska bomba na Nagasaki	

2x0,50=1

120. Prepoznavaj ličnosti iz Drugog svjetskog rata i na liniju ispod slika upiši njihova imena!

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

4x0,25=1

121. U tvrdnjama iz historije Drugog svjetskog rata zaokruži jednu koja nije tačna!

- a) Holokaust je sistematsko istrjebljenje Jevreja od strane nacista
- b) Hitler je 1942. donio tzv. "konačno rješenje" francuskog pitanja
- c) Genocid je masovno ubijanje s ciljem istrjebljenja nekog naroda

1

122. Poveži srodne pojmove, bitke i frontove, iz historije Drugog svjetskog rata (na crtu desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1 Zapadni	_____	bitka kod El Alamejna
2 Pacifik	_____	bitka kod Midveja
3 Sjeverna Afrika	_____	bitka kod Kurska
4 Istočni	_____	bitka za Britaniju

4x0,25=1

123. Dopuni rečenicu iz historije Drugog svjetskog rata!

Drugi svjetski rat je počeo _____ godine, napadom Njemačke na _____.

2x0,50 =1

124. Na crtama ispred događaja hronološkim redom (brojevima od 1-4) upiši događaje iz historije Drugog svjetskog rata!

Kapitulacija Italije _____
Teheranska konferencija _____
Konferencija na Jalti _____
Objava Atlanske povelje na brodu „Princ od Velsa“ _____

4x0,25=1

IX SAVREMENO DOBA (1945-2000)

125. U tvrdnjama iz historije Evrope i Svijeta nakon Drugog svjetskog rata zaokruži jednu koja nije tačna!

- a) Nakon Drugog svjetskog rata osnovano je Društvo naroda
- b) Maršalov plan podrazumijevao je poslijeratnu obnovu Evrope
- c) Zajednica država-bivših britanskih kolonija naziva se Komonvelt
- d) Varšavski savez okupljao je istočnoevropske komunističke zemlje

1

126. Dopuni rečenicu koje govore o rušenju socijalističkog sistema u Evropi!

Baršunastom revolucijom 1989. srušen je komunizam u _____.

1

127. Pronađi i podvuci državu iz historije Evrope nakon Drugog svjetskog rata, koja ne pripada srodnoj grupi!

Pod uticajem SSSR – a socijalistički sistem je uspostavljen u zemljama
ČEHOSLOVAČKA, POLJSKA, RUMUNIJA, BUGARSKA, BELGIJA, MAĐARSKA

1

128. U tvrdnji iz historije Evrope i Svijeta nakon Drugog svjetskog rata zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Povelja Organizacije Ujedinjenih nacija je stupila na snagu 24.10. 1945. godine

TAČNO   NETAČNO

1

129. U tvrdnji iz historije Evrope i Svijeta nakon Drugog svjetskog rata zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Deset članica Vijeća sigurnosti UN mijenjaju se svake godine

TAČNO   NETAČNO

1

130. U tvrdnji iz historije Evrope i Svijeta nakon Drugog svjetskog rata zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Sjeveroatlanski savez (NATO) osnovan je 1955. godine

TAČNO   NETAČNO

1

131. U tvrdnji iz historije Evrope i Svijeta nakon Drugog svjetskog rata zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Republika Izrael proglašena je 1948. godine

TAČNO   NETAČNO

1

132. Odgovori na pitanja vezana za fotografiju kao historijski izvor!

Prepoznaj historijske ličnosti na fotografiji.

1. _____, 2. _____ 3. _____

Radi se o osnivačima kojeg pokreta ?

_____

4x0,25=1

133. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije savremenog doba (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1	PARTNERSTVO ZA MIR	___	EVROPSKA UNIJA
2	MASTRIHT	___	NIL ARMSTRONG
3	ELVIS PRISLI	___	NATO
4	APOLLO 11	___	ROKENROL

4x0,25=1

134. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Evrope i Svijeta nakon Drugog svjetskog rata (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1	Podjela Njemačke	___	1948. godine
2	Osnivanje republike Izrael	___	1949. godine
3	Početak Vijetnamskog rata	___	1955. godine
4	Početak Kubanske krize	___	1962. godine

4x0,25=1

135. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Evrope i svijeta nakon Drugog svjetskog rata (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1	dekolonizacija	___	proces oslobađanja od kolonijalne vlasti
2	neokolonijalizam	___	ekonomski pritisak i uticaj razvijenih zemalja na novooslobođene zemlje

2x0,50=1

136. Odgovori na pitanja vezana uz kartu!

Nakon kapitulacije 1945. godine, Njemačka je podijeljena na četiri okupacione zone. Kojim brojem je označena sovjetska zona?

Sovjetska zona je označena brojem _____

1

137. Odgovori na pitanja vezana za fotografije kao historijski izvor!

Koji je historijski događaj predstavljen na fotografijama?

1

138. Dopuni rečenicu iz historije Evrope i svijeta nakon Drugog svjetskog rata!

Osnivačka skupština OUN- a je održana 1945. godine. Danom Ujedinjenih naroda smatra se 24. oktobar, dan kad je stupila na snagu _____ Ujedinjenih naroda

1

139. Zaokruži tačan odgovor na pitanje iz historije savremenog doba!

Apartheid je:

- a) Oblik diskriminacije i rasističke politike vladajuće bjelačke manjine prema većinskoj crnačkoj populaciji u Africi.
- b) To je ekonomski pritisak i uticaj razvijenih zemalja na zemlje oslobođene od kolonijalizma.

1

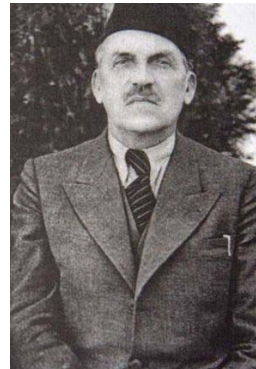
X BOSNA I HERCEGOVINA U XX STOLJEĆU

140. Popuni tabelu koja obrađuje najvažnije dokumente južnoslavenskog ujedinjenja!

Godina	Dokument	Izdavač
	Niška deklaracija	
1917.		Jugoslavenski klub
1917.		Jugoslovenski odbor i Srpska vlada

4x0,25=1

141. Na slikama su prikazani najznačajniji bosanskohercegovački političari iz vremena socijalističke Jugoslavije. Upiši njihova imena ispod slika!

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

4x0,25=1

142. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz rata 1992.-1995. u Bosni i Hercegovini (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1 VAŠINGTONSKI SPORAZUM	___ OPSADA
2 EMBARGO	___ FEDERACIJA BIH
3 GENOCID	___ ORUŽJE
4 SARAJEVO	___ SREBRENICA

4x0,25=1

143. U tvrdnjama iz historije Evrope i Svijeta nakon Drugog svjetskog rata zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Godine 1999. oblast Brčkog proglašena je distriktom	TAČNO	NETAČNO
Federacija BiH se sastoji od dva entiteta	TAČNO	NETAČNO
U Beču je svečano potpisan mirovni sporazum za BiH	TAČNO	NETAČNO
OHR je osnovan 1996. godine	TAČNO	NETAČNO

4x0,25=1

144. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Bosna i Hercegovina je u Prvom svjetskom ratu prestala biti ratno poprište:

- A 1914. godine
- B 1916. godine
- C 1917. godine

1

145. Dopuni rečenicu iz historije Bosne i Hercegovine!

Grupa političkih emigranata iz južnoslavenskih zemalja pod austrougarskom vlašću je krajem aprila 1915. godine osnovala _____, sa sjedištem u Parizu. Zalagali su se za oslobođenje i ujedinjenje južnoslavenskih zemalja.

1

146. U tvrdnji iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Kraljevina SHS je proglašena na Krfu 1917. godine

TAČNO   NETAČNO

1

147. U tvrdnji iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Jugoslavenski orijentisani političari iz Bosne i Hercegovine bili su Mehmed Spaho i reis Džemaludin Čaušević.

TAČNO   NETAČNO

1

148. U tvrdnji iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Zvaničan stav o nacionalnom pitanju u Kraljevini SHS je da su Srbi, Hrvati i Slovenci tri plemena jednog naroda.

TAČNO   NETAČNO

1

149. Pažljivo pročitaj historijski izvor iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću i odgovori na pitanje!

„ Član 49. – Kralj potvrđuje i proglašava zakone, postavlja državne činovnike po odredbama zakona. Kralj je vrhovni zapovjednik sve vojne sile. On daje ordenje i druga odlikovanja.

Član 51. – Kralj predstavlja državu u svim njenim odnosima s tuđim državama. On oglašava rat i zaključuje mir.

Član 55. – kraljeva ličnost je neprikosnoven. Kralju se ne može ništa u odgovornost staviti, niti kralj može biti tužen.“

O kojem ustavu Kraljevine SHS je ovdje riječ? _____

1

150. Dopuni rečenicu:

Najviše poslaničkih mandata u BiH na prvim izborima u Kraljevini SHS dobila je _____ organizacija, na čelu sa _____.

2x0,50=1

151. Upiši na liniju šta u bosanskohercegovačkoj historiji znače sljedeći datumi!

1. 12. 1918. _____

25. 11 1943. _____

2x0,50=1

152. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Napad na Jugoslaviju Hitler je započeo:

- a) 6. aprila 1940.
- b) 6. aprila 1941.
- c) 6. aprila 1942.

1

153. Dopuni rečenicu iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću!

Nakon sloma i kapitulacije Kraljevine Jugoslavije 1941. godine, Bosna i Hercegovina je pripala _____.

1

154. Poredaj hronološkim redom (brojevima od 1-4) događaje iz NOR-a!

Bitka na Kozari _____
Desant na Drvar _____
Bitka na Sutjesci _____
Bitka na Neretvi _____

4x0,25=1

155. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Bitkom za ranjenike naziva se:

- a) Igmanski marš
- b) Bitka na Kozari
- c) Bitka na Neretvi

1

156. Odgovori na pitanje vezano za fotografiju kao historijski izvor!

Na slici se nalazi kuća u kojoj je održano Prvo zasjedanje ZAVNOBiH-a.
Gdje je održano Prvo zasjedanje ZAVNOBiH-a? _____

1

157. Odgovori na pitanje!

Šta znači skraćenica ZAVNOBiH? _____

1

158. U tvrdnjama iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Zakonom o nacionalizaciji 1946. godine u vlasništvo države prešle su banke, industrija i saobraćaj.

TAČNO   NETAČNO

1

159. U tvrdnjama iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Sarajevski univerzitet je osnovan 1970. godine.

TAČNO   NETAČNO

1

160. U tvrdnjama iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Prvi petogodišnji plan razvoja donesen je 1949. godine.

TAČNO   NETAČNO

1

161. Popuni tabelu iz historije savremenog doba Bosne i Hercegovine!

Unesi u tabelu najznačajnije datume savremene historije BiH:

Događaj	Datum
Referendum za nezavisnost	
Međunarodno priznanje	
Prijem u OUN	
Dejtonski mirovni sporazum	

4x0,25=1

162. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Bosna i Hercegovina je primljena u članstvo OUN- a:

- a) 29. 2. 1992.
- b) 6. 4. 1992.
- c) 22. 5. 1992.

1

163. Zaokruži tačan odgovor (A, B, C)!

Nakon rata u Bosni i Hercegovini 1992. – 1995. potpisan je mirovni sporazum u Parizu:

- a) 12. 10. 1995.
- b) 21. 11. 1995.
- c) 14. 12. 1995.

1

164. Dopuni rečenicu iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću!

Cilj prvog petogodišnjeg plana obnove i izgradnje zemlje iz 1947. god. bila je _____ i _____.

2x0,50=1

165. Odgovori na pitanje iz historije savremenog doba Bosne i Hercegovine!

Kada je Republika Bosna i Hercegovina međunarodno priznata (datum)?

_____

1

166. Dopuni rečenicu iz historije savremenog doba Bosne i Hercegovine!

Bosna i Hercegovina sa Hrvatskom i Slovenijom 29.10. 1918. godine ulazi u sastav _____.

1

167. Dopuni rečenicu iz historije savremenog doba Bosne i Hercegovine!

Mirovni sporazum potpisan 21.11. 1995. godine, kojim je okončan rat u Bosni i Hercegovini naziva se _____.

1

168. Dopuni rečenicu iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću!

Bosna i Hercegovina je 1.12.1918. ušla u sastav _____.

1

169. Razvrstaj događaje iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću prema godinama kada su se desili (stavi znak X u odgovarajuću rubriku)!

Događaj	26.8.1939	3.9.1931	28.6.1921	6.1.1929
Vidovdanski ustav				
Diktatura Aleksandra Karađorđevića				
Sporazum Cvetković-Maček				
Donošenje Oktroisanog ustava				

4x0,25=1

170. Odgovori na pitanje!

Gdje je održano Drugo zasjedanje ZAVNOBIH-a 30.VI-2.VII 1944. godine?

_____

1

171. Pored navedenog objašnjenja, napiši o kojem se pojmu radi!

Neposredno izjašnjavanje građana o nekim važnim državnim pitanjima pri čemu se građani izjašnjavaju sa "DA" ili "NE" ili "ZA" ili "PROTIV" naziva se _____

1

172. Pored navedenog objašnjenja napiši o kojem se pojmu radi!

Prekomjerno povećanje količine papirnog novca u zemlji i brzog opadanja njegove vrijednosti naziva se _____

1

173. Heraldičke simbole - grbove pridruži periodima bosanskohercegovačke historije!

1. Austro-ugarski period _____
2. Socijalistički period _____

3. Period 1992-1995. _____
4. Postdejtonski period _____

4x0,25=1

174. Zaokruži tačan odgovor (A, B, C ili D)!

Koja se od četiri banovine u Kraljevini Jugoslaviji u cijelosti nalazila na tlu Bosne i Hercegovine?

- a) Primorska
- b) Vrbaska
- c) Drinska
- d) Zetska

1

175. Prepoznaj o kojoj se ličnosti iz historije Bosne i Hercegovine u periodu 1945. do 1990. radi i upiši njegovo ime!

Organizator bosanskohercegovačke privredne reforme predsjednik savezne vlade Jugoslavije od 1971- 1977, kada je poginuo u avionskoj nesreći.

_____

1

176. Prepoznaj o kojoj se ličnosti iz historije Bosne i Hercegovine u periodu 1945. do 1990. radi i upiši njegovo ime!

Proslavljeni bosanskohercegovački i jugoslovenski rudar, svjetski rekorder u kopanju uglja, zbog čega je slavljen kao najveći heroj i uzor drugim radnicima

_____

1

177. Zaokruži redosljed kojim se mijenjao službeni naziv jugoslovenske federacije!

- a) DFJ → FNRJ → SFRJ
- b) FNRJ → DFJ → SFRJ
- c) SFRJ → DFJ → FNRJ

1

178. Pažljivo pročitaj historijski izvor iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću odgovori na pitanja!

„Mome dragom narodu svim Srbima, Hrvatima i Slovencima. Nastupio je čas kad između Naroda i Kralja ne može i ne sme biti više posrednika ... Žalosni razdori i dodadžji u Narodnoj Skupštini pokolebali su kod Naroda veru u korisnost te ustanove. Sporazumi, pa i najobičniji odnosi između staranaka i ljudi, postali su apsolutno nemogući. Moja je sveta dužnost, da svim sredstvima čuvam Državno i Narodno jedinstvo. I ja sam rešen da ovu dužnost bez kolebanja ispunim do kraja ... Radi toga rešio sam i rešavam da Ustav Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca od 28. juna 1921. godine prestane važiti. Svi zemaljski zakoni ostaju u važnosti dok se prema potrebi Mojim Ukazom ne ukinu. Na isti način donosiće se u buduće novi zakoni. Narodna skupština izabrana 11. novembra 1927. godine raspušta se. Saopštavajući ovu Moju odluku Mome narodu naređujem svima vlastima u Državi da po njoj postupaju a i svima i svakom zapovedam, da je poštuju i da se njoj pokoravaju.”

Službene novine Kraljevine SHS 6. januar 1929. godine

Na koji se historijski događaj odnosi ovaj dokument?

1

179. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Nakon pregovora Jugoslovenskog odbora i srpske vlade 1917. godine nastala je :

- a) Niška deklaracija
- b) Majska deklaracija
- c) Krfska deklaracija

1

180. Poveži države kojima je u XX stoljeću pripadala Bosna i Hercegovina s periodom njihovog trajanja (na crtu desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1	Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca	_____	1941 - 1945.
2	Kraljevina Jugoslavija	_____	1918 - 1929.
3	Država Slovenaca, Hrvata i Srba	_____	1918.
4	NDH	_____	1929 - 1941.

4x0,25=1

181. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

U Prvom svjetskom ratu bosanskohercegovačke vojne trupe u sklopu austro-ugarske vojske borile su se na:

- a) Balkanskom, Zapadnom i Istočnom frontu
- b) Balkanskom, Istočnom i Italijanskom frontu
- c) Balkanskom, Zapadnom i Italijanskom frontu

1

182. Odgovori na pitanja iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću!

Kojim članom Vidovdanskog ustava je garantovana teritorijalna cjelovitost Bosne i Hercegovine?

1

183. Odgovori na pitanja iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću!

U kojim gradovima su održana zasjedanja AVNOJ-a i ZAVNOBiH-a :

- I zasjedanje AVNOJ-a _____
- I zasjedanje ZAVNOBiH-a _____
- II zasjedanje AVNOJ-a _____
- III zasjedanje ZAVNOBiH-a _____

4x0,25=1

184. Odgovori na pitanje iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću!

Navedi nazive banovina Kraljevine Jugoslavije u čiji sastav je ulazila teritorija Bosne i Hercegovine!

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

4x0,25=1

185. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću (na crtu desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1	Prvo zasjedanje ZAVNOBIH-a	_____	26.- 28. 4.1945.
2	Drugo zasjedanje ZAVNOBIH-a	_____	31.12.1946.
3	Prvi republički ustav BiH	_____	25. - 26. 11. 1943.
4	Treće zasjedanje ZAVNOBIH-a	_____	30.6. - 2.7.1944.

4x0,25=1

186. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Najvažnija odluka Prvog zasjedanja ZAVNOBIH-a je:

- a) Formirana Narodna vlada BiH
- b) Zabranjen povratak kralju Petru II
- c) Obnovljena državnost Bosne i Hercegovine

1

187. Zaokruži niz koji određuje tačan redoslijed događaja u procesu stvaranja samostalne i suverene Bosne i Hercegovine?

- a) Međunarodno priznanje => Dejtonski sporazum=> Vašingtonski sporazum => Referendum za suverenu i nezavisnu BiH
- b) Referendum za suverenu i nezavisnu BiH=> Međunarodno priznanje=> Vašingtonski sporazum=> Dejtonski sporazum

1

188. Nakon zavođenja šestojanuarske diktature, Kraljevina Jugoslavija je bila podijeljena na banovine. Prostor Bosne i Hercegovine je bio podijeljen između četiri banovine. Na slijepu kartu upiši imena tih banovina!

4x0,25=1

189. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Sporazum Cvetković- Maček potpisan je:

- a) 28. juna 1939. godine
- b) 26. avgusta 1939. godine
- c) 27. aprila 1939. godine

1

190. Dopuni rečenicu!

Oružani napad na neku istaknutu osobu s namjerom njenog ubistva naziva se _____.

1

191. Dopuni rečenicu iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću!

Sporazumom Cvetković- Maček formirana je _____.

1

192. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

- a) Narod u Bosni i Hercegovini se nije suprotstavio ustaškom režimu NDH
- b) Bosna i Hercegovina je bila centar Narodnooslobodilačke borbe
- c) Josip Broz Tito nije komandovao Narodnooslobodilačkim pokretom Jugoslavije

1

193. Na slijepoj karti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije su zadate linije. Na odgovarajuća mjesta upiši četiri od šest imena njenih republika.

4x0,25=1

194. Dopuni rečenicu iz historije Bosne i Hercegovine nakon Drugog svjetskog rata!

Prvi ustav Bosne i Hercegovine u okviru Federativne Narodne Republike Jugoslavije je proglašen 31. decembra _____ godine.

1

195. Poredaj hronološkim redom (brojevima od 1-4) događaje iz prošlosti Bosne i Hercegovine u socijalističkoj Jugoslaviji!

Cazinska buna	_____
XIV Zimske olimpijske igre	_____
Sukob Tito-Staljin	_____
XIV Kongres SKJ	_____

4x0,25=1

196. Poveži imena predsjednika i država (na linije desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

1 Makedonija	_____	Franjo Tuđman
2 Slovenija	_____	Kiro Gligorov
3 Hrvatska	_____	Milan Kučan
4 Srbija	_____	Slobodan Milošević

4x0,25=1

197. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Referendum za nezavisnost Bosne i Hercegovine je održan

- a) 21. januara 1992. godine
- b) 29. februara i 1. marta 1992. godine
- c) 2. aprila 1992. godine

1

198. Dopuni rečenice iz historije savremenog doba Bosne i Hercegovine !

Najveći genocid u Evropi nakon Drugog svjetskog rata počinjen je jula 1995. godine u _____.

1

199. Dopuni rečenice iz historije savremenog doba Bosne i Hercegovine !

Bosna i Hercegovina je proglašena nezavisnom državom 1992. godine. Rat u Bosni i Hercegovini je trajao do _____ godine.

1

200. U rečenici podvuci netačan podatak i na liniji upiši tačan!

Sjedište Međunarodnog suda pravde za ratne zločine počinjene na teritoriji bivše Jugoslavije je u Londonu.

_____

2x0,50=1

5. RJEŠENJA

1. Rješenje: 2; 3; 4; 1
2. Indije.
3. Rješenje: c) Manufakturom je ubrzana proizvodnja
4. Ustava
5. Jakobinska diktatura
6. Rješenje: c) Italiji
7. Rješenje: a) Štamparske mašine
8. Španija
9. Rješenje: 2; 1; 4; 3
10. Rješenje: c) Kapitalizam
11. Rješenje: 3; 4; 2; 1
12. Manufakture
13. Rješenje: NETAČNO; TAČNO; TAČNO; NETAČNO
14. Rješenje: b) XIV i XV stoljeću
15. Pogrešno: Luj XVI; Tačno: Luj XIV
16. Rješenje: Leonardo da Vinči; Martin Luter; Luj XIV; Kristofor Kolumbo
17. Rješenje: A) profitu
18. Rješenje: c) manufakturna proizvodnja
- 19.

	1	2	3	4
A		X		
B				X
C			X	
D	X			

20. Esnafi /ili /Cehovi
21. Rješenje: b) boljare i mužike
22. Kapitalist
23. Rješenje: 3; 2; 1; 4
24. Rješenje: b) poboljšanju životnih uslova
25. Apsolutističke vladavine.

26.

Godina	Događaj	Zemlja
1804.	PRVI SRPSKI USTANAK	Srbija
1830.	Prvi pravopis	HRVATSKA
1903.	Majski prevrat	Srbija
1852.	Proglašenje kneževine	CRNA GORA

27. Rješenje: Crna Gora; Srbija; Hrvatska; Dalmacija
28. Rješenje: A) Ljudevit Gaj
29. Rješenje: C) Ilija Garašanin

30.

	Hrvatska	Srbija	Crna Gora	Dubrovnik
Marin Držić				X
Vatroslav Lisinski	X			
Petar II Petrović Njegoš			X	
Mihajlo Obrenović		X		

31. Rješenje: **Grof Janko Drašković; Miloš Obrenović; Josip Jelačić; Danilo Petrović**

32. **Ilirski pokret**

33. **Ljudevit Gaj**

34. **NETAČNO**

35. Rješenje: **a) ; c)**

36. **Dubrovnik; Zemljotres 1667. godine.**

37. **Napoleon Bonaparta; Džordž Vašington**

38. **Pad Bastilje**

39. Rješenje: **2; 1; 4; 3**

40. **Bečki kongres**

41. **Bostonska čajanka**

42.

	Francuska	Engleska
Apsolutizam	X	
Parlamentarizam		X
Luj XIV	X	
Oliver Kromvel		X

43. Rješenje: **ITALIJA; PRUSKA (NJEMAČKA); FRANCUSKA; SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE**

44. Rješenje: **c) Versaju**

45. Rješenje: **a) 1867. godine**

46. Rješenje: **c) 14.7.1789.**

47. **Rusija; Osmansko carstvo**

48. **Abdulmedžid, Hatišerif od Gilhane**

49. **Husein-kapetan Gradašćević; Omer-paša Latas; Ivan Franjo Jukić; Benjamin Kalaj**

50. **Član 25. Berlinskog kongresa**

51. Rješenje: **2; 3; 1; 4**

52. Rješenje: **3; 1; 4; 2**

53. Rješenje: **c) Alhamijado književnost je pisana arapskim pismom, a bosanskim jezikom.**

54. **Vilajetski ustavni zakon; Vilajet; Valija; Vilajetsko upravno vijeće .**

55. **Aneksija; Zemaljski ustav**

56. Rješenje: **3; 1; 2; 4**

57. **Mostar**

58. Rješenje: **b) Mahmud II**

59. Rješenje: **b) Tuzli**

60. **Pogrešno: 1832. godine; Tačno: 1831. godine**

61. Rješenje: **TAČNO; TAČNO; NETAČNO; NETAČNO**

62. **Od 1878. do 1918. godine.**

63. Rješenje: **- štiti bošnjačko plemstvo**

64. **Berlinskom kongresu; 1878. godine; Privremeno; BIZMARK.**

65. Rješenje: **c) Omer-paša Latas**

66. Rješenje: **c) Privredno unaprijedio Hercegovinu**

67. Rješenje: **2; 1**

68.

DOGAĐAJ	LIČNOST
Ferman o ukidanju janjičara	MAHMUD II
Objavio Hatišerif od Gilhane	ABDULMEDŽID
POKRET ZA AUTONOMIJU	Husein – kapetan Gradašćević
Upravljaio Hercegovačkim pašalukom	ALI-PAŠA RIZVANBEGOVIĆ

69. Gradačac; Zmaj od Bosne

70. Berlin

71. Rješenje: **NAPREDAK; LA BENEVOLENCIJA; GAJRET; PROSVJETA**72. Rješenje: a) **Šerif Topal Osman-paše**73. Rješenje: c) **1888. godine**74. Rješenje: c) **Članom 25. Berlinskog ugovora Austro-Ugarska monarhija je dobila pravo da privremeno okupira BiH.**75. **Husein-kapetan Gradašćević**76. **Omer-paša Latas**77. **Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak**

78.

	1910.	1850.	1865.	1875.-1878.
Dolazak Omer-paše Latasa u Bosnu		X		
Vilajetski ustavni zakon			X	
Velika istočna kriza				X
Zemaljski ustav za BiH	X			

79. Timar

80. **Saferska naredba**81. Rješenje: a) **Bosanski prijatelj**82. Rješenje: b) **San Stefanski mir => Berlinski kongres => Okupacija BiH od strane Austro-Ugarske**83. Rješenje: a) **Selim III**84. Rješenje: b) **Vladavina Benjamina Kalaja => Aneksija BiH => Zemaljski Statut (Ustav)**85. Rješenje: **1;4; 2;3**86. Rješenje: c) **bila zasebno upravno područje - Corpus Separatum**87. Rješenje: b) **U Tuzli od 20. januara do 5. februara 1831.**88. **Dva (2).**89. **Saferska naredba; Agrarni odnosi.**90. Rješenje: a) **ukidanje esnafske organizacije**91. Rješenje: **2; 1; 3; 4**92. Rješenje: a) **Narodno pozorište u Sarajevu; b)Gimnazija u Mostaru; c)Franjevački samostan u Fojnici; d)Vijećnica u Sarajevu**93. **Benjamin Kalaj.**94. Rješenje: **3; 1; 4; 2**95. Rješenje: b) **Njemačke**96. Rješenje: a) **Albert Ajnštajn; b)Alfred Nobel; c)Nikola Tesla; d)Aleksandar Fleming**97. **Sarajevski atentat; 1914. godine**

98.

Godina	Događaj	Zemlja
1916.	Bitka kod Verdona	FRANCUSKA
1917.	ULAZAK U RAT	SAD
1917.	Revolucija	Rusija

99.

DOGAĐAJ	1915.	1916.	1917.	1918.
Oktobarska revolucija			X	
Bitka za Verdona		X		
Poraz Centralnih sila				X
Londonski ugovor	X			

100. Rješenje: c) Sarajevski atentat
 101. Gavrilo Princip; Na Franca Ferdinanda
 102. Rješenje: c) Iskrcavanje u Normandiji
 103. Rješenje: 3; 2; 4; 1
 104. Crnokošuljaši; Duče
 105. Musolini; Čembrlen
 106. Rješenje: 2; 4; 3; 1
 107. Diktatura
 108. U Parizu; Velike Britanije; Njemačka; „Versajski sistem“.
 109. Rješenje: a) Liberalizam podrazumijeva poštivanje ustava, vladavinu prava i slobode pojedinca
 110. Rješenje: a)Pablo Pikaso; b)Volt Dizni; c)Čarli Čaplin; d)Greta Garbo
 111. Vinston Čerčil
 112.

Godina	Događaj	Zemlja
1942.	BITKA KOD EL ALAMEJNA	Egipat
1943.	Kapitulacija	ITALIJE
1941.	Napad na Pearl Harbour	SAD

113. Ruzvelt
 114. Ateni
 115. a)Atomska bomba; b)Nirnberški proces
 116. Početak: Napad na Poljsku; Kraj: Kapitulacija Japana
 117. Hari Truman

118.

Najzloglasniji nacistički logor	AUŠVIC
Japanski piloti - samoubice	KAMIKAZE
Naziv operacije savezničkog desanta u Normandiji	„OVERLORD“ (DAN D)
Nadimak Ervina Romela	PUSTINJSKA LISICA

119.

Događaj	Datum
Iskrcavanje saveznika u Normandiju	6. 6. 1944.
Baćena atomska bomba na Nagasaki	9. 8. 1945.

120. a)Vinston Čerčil; b)Adolf Hitler, c)Frenklin Ruzvelt; d)Benito Musolini
 121. Rješenje: b) Hitler je 1942. donio tzv. “konačno rješenje“ francuskog pitanja
 122. Rješenje: 3; 2; 4; 1
 123. Rješenje: 1939. godine; na Poljsku
 124. Rješenje: 2; 3;4;1
 125. a) Nakon Drugog svjetskog rata osnovano je Društvo naroda
 126. U Čehoslovačkoj
 127. Belgija
 128. TAČNO
 129. NETAČNO
 130. NETAČNO
 131. TAČNO
 132. Rješenje: 1.Naser, 2. Tito 3. Nehru; Pokret Nesvrstanih
 133. Rješenje: 2; 4; 1; 3
 134. Rješenje: 2; 1; 3; 4
 135. Rješenje: 1; 2
 136. Dva (2)
 137. Pad berlinskog zida
 138. Povelja Ujedinjenih naroda
 139. Rješenje: a) Oblik diskriminacije i rasističke politike vladajuće bjelačke manjine prema većinskoj crnačkoj populaciji u Africi.

140.

Godina	Dokument	Izdavač
1914.	Niška deklaracija	Narodna skupština Kraljevine Srbije
1917.	MAJSKA DEKLARACIJA	Jugoslavenski klub
1917.	KRFSKA DEKLARACIJA	Jugoslovenski odbor i Srpska vlada

141. Rješenje: a) Branko Mikulić; b) Džemal Bijedić; c) Hamdija Pozderac; d) Husein Čišić

142. Rješenje: 4; 1; 2; 3

143. Rješenje: TAČNO; NETAČNO; NETAČNO; TAČNO

144. Rješenje: B) 1916. godine

145. Jugoslovenski odbor.

146. NETAČNO

147. TAČNO

148. TAČNO

149. Vidovdanski ustav

150. Jugoslovenska muslimanska organizacija; Mehmed Spaho

151. Rješenje: BIH ULAZI U KRALJEVINU SHS; OBNOVLJENA DRŽAVNOST BiH

152. Rješenje: b) 6. aprila 1941.

153. Nezavisnoj državi Hrvatskoj

154. Rješenje: 1; 4; 3; 2

155. Rješenje: c) Bitka na Neretvi

156. Mrkonjić Grad

157. Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine

158. TAČNO

159. NETAČNO

160. NETAČNO

161.

Događaj	Datum
Referendum za nezavisnost	29. 2. - 1. 3. 1992.
Međunarodno priznanje	6. 4. 1992.
Prijem u OUN	22. 5. 1992.
Dejtonski mirovni sporazum	21. 11. 1995.

162. Rješenje: c) 22. 5. 1992.

163. Rješenje: c) 14. 12. 1995.

164. Elektrifikacija i industrijalizacija

165. Rješenje: 6. 4. 1992.

166. Država Slovenaca, Hrvata i Srba

167. Dejtonski mirovni sporazum

168. Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

169.

Događaj	26.8.1939	3.9.1931	28.6.1921	6.1.1929
Vidovdanski ustav			X	
Diktatura Aleksandra Karađorđevića				X
Sporazum Cvetković-Maček	X			
Donošenje Oktroisanog ustava		X		

170. Sanski Most

171. Referendum

172. Inflacija

173. Rješenje: B; A; C; D

174. Rješenje: b) Vrbaska

175. Džemal Bijedić

176. Alija Sirotanović

177. Rješenje: a) DFJ -> FNRJ -> SFRJ

178. Uvođenje Šestojanuarske diktature

179. Rješenje: c) Krfska deklaracija

180. Rješenje: 4; 1; 3; 2

181. Rješenje: b) Balkanskom, Istočnom i Italijanskom frontu

182. Član 135.

183. Rješenje: BIHAĆ; MRKONJIĆ GRAD; JAJCE; SARAJEVO

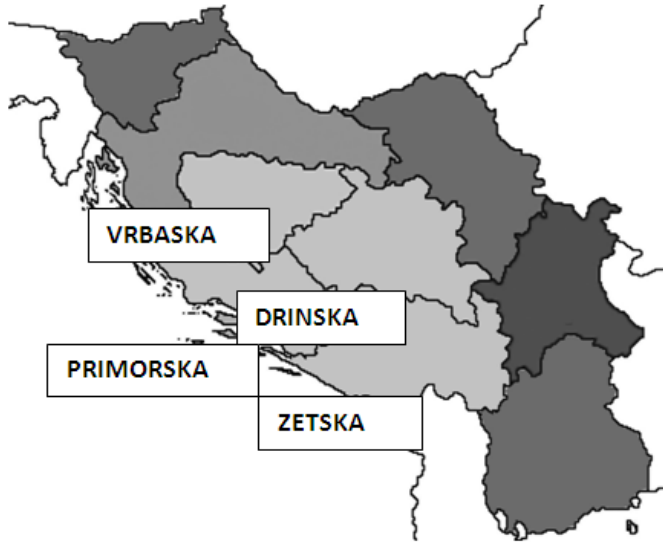
184. Rješenje: 1 VRBASKA; 2 DRINSKA; 3 PRIMORSKA; 4 ZETSKA

185. Rješenje: 4; 3; 1; 2

186. Rješenje: c) Obnovljena državnost Bosne i Hercegovine

187. Rješenje: b) Referendum za suverenu i nezavisnu BIH=> Međunarodno priznanje=>Vašingtonski sporazum=> Dejtonski sporazum

188.

189. Rješenje: b) 26. avgusta 1939. godine

190. Atentat

191. Banovina Hrvatska

192. Rješenje: b) Bosna i Hercegovina je bila centar Narodnooslobodilačke borbe

193.

194. Rješenje: 1946. godine

195. Rješenje: 2; 3; 1; 4

196. Rješenje: 3; 1; 2; 4

197. Rješenje: b) 29. februara i 1. marta 1992. godine

198. U Srebrenici.

199. Do 1995. godine.

200. Pogrešno: Londonu; Tačno: Hagu.

6. PRIMJER URAĐENOG TESTA

1. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Najznačajniji rezultat revolucija 1848 /49. u Evropi bio je:

- a) Ujedinjenje Italije i Njemačke,
- b) Stvaranje Austro-ugarske monarhije,
- c) Ukidanje feudalnih odnosa.

1

2. U tvrdnjama iz historije Evrope u novom vijeku zaokruži TAČNO ili NETAČNO!

Dante Aligijeri, Frančesko Petrarca i Đovani

Bokačo su predstavnici prosvjetiteljstva.

TAČNO

NETAČNO

Vasko de Gama je 1598. preplovio

Indijski okean i stigao u Indiju.

TAČNO

NETAČNO

Jedan od uzroka pojave reformacije je prodaja indulgencija.

TAČNO

NETAČNO

Luj XIV je sebe prozvao kralj Sunce.

TAČNO

NETAČNO

4x0,25=1

3. Poveži srodne pojmove, događaje i imena iz historije Prvog svjetskog rata (na liniju desne kolone upiši odgovarajuće brojeve lijeve kolone)!

- 1 Otvaranje Solunskog fronta _____ 1915.
- 2 Londonski ugovor _____ 1917.
- 3 Ulazak SAD-a u Prvi svjetski rat _____ 1918.
- 4 Brest Litovski mir _____ 1916.

4x0,25=1

4. Dopuni rečenicu!

Promjena u načinu proizvodnje koja je nastala prvo u Engleskoj oko 1760. godine naziva se _____

1

5. Odgovori na pitanja vezana za karikaturu kao historijski izvor!

Karikatura je nastala na vrhuncu Hladnog rata. O kojem je događaju riječ ? _____

1

6. Poveži imena osmanskih reformatora sa njihovim reformama! Na predviđene linije upiši slovo ispred imena osmanskih reformatora!

a) Mahmud II   b) Omer-paša Latas   c) Abdulmedžid   d) Selim III

1 Nizam-i džedid _____

2 Hatišerif od Gilhane _____

3 Vojna i administrativno-teritorijalna reorganizacija _____

4 Ukidanje janjičara _____

4x0,25=1

7. Na slijepoj karti brojevima su označene teritorijalne cjeline. Pronađi i na liniju ispod karte napiši broj kojim je označen Bosanski vilajet

Bosanski vilajet je označen brojem ____

1

8. Razvrstaj događaje iz historije Bosne i Hercegovine u XX stoljeću prema godinama kada su se desili (stavi znak X u odgovarajuću rubriku)!

Događaj	26.8.1939	3.9.1931	28.6.1921	6.1.1929
Vidovdanski ustav				
Diktatura Aleksandra Karađorđevića				
Sporazum Cvetković-Maček				
Donošenje Oktroisanog ustava				

4x0,25=1

9. Zaokruži tačan odgovor (A, B ili C)!

Najvažnija odluka Prvog zasjedanja ZAVNOBIH-a je:

- Formirana Narodna vlada BIH
- Zabranjen povratak kralju Petru II
- Obnovljena državnost Bosne i Hercegovine

1

10. Zaokruži niz koji određuje tačan redoslijed događaja u procesu stvaranja samostalne i suverene Bosne i Hercegovine?

- Međunarodno priznanje => Dejtonski sporazum=> Vašingtonski sporazum => Referendum za suverenu i nezavisnu BIH
- Referendum za suverenu i nezavisnu BIH=> Međunarodno priznanje=> Vašingtonski sporazum=> Dejtonski sporazum

1

RJEŠENJA PRIMJERA URAĐENOG TESTA

- Rješenje: c) Ukidanje feudalnih odnosa.
- Rješenje: NETAČNO; NETAČNO; TAČNO; TAČNO
- Rješenje: 2; 3; 4; 1
- Industrijska revolucija
- Kubanska kriza
- Rješenje: D); C); B); A)
- Dva (2).

8.

Događaj	26.8.1939	3.9.1931	28.6.1921	6.1.1929
Vidovdanski ustav			X	
Diktatura Aleksandra Karađorđevića				X
Sporazum Cvetković-Maček	X			
Donošenje Oktroisanog ustava		X		

9. Rješenje: c) **Obnovljena državnost Bosne i Hercegovine**

10. Rješenje: b) **Referendum za suverenu i nezavisnu BIH**⇒ **Međunarodno priznanje**⇒
sporazum⇒ **Dejtonski sporazum**

Vašingtonski

7. LITERATURA

- Izet Šabotić, Mirza Čehajić, Historija, Udžbenik za deveti razred devetogodišnje osnovne škole, Nam Tuzla, Vrijeme Zenica, 2012.
- Azerina Muminović, Safer Muminović, Udžbenik za osmi razred devetogodišnje osnovne škole, Svijetlost, Sarajevo, 2011.
- Edis Dervišagić, Hadžija Hadžiabdić, Udžbenik za osmi razred devetogodišnje škole, Bosanska knjiga, Sarajevo 2012.
- Izet Šabotić, Mirza Čehajić, Udžbenik za osmi razred devetogodišnje osnovne škole, Nam Tuzla, Vrijeme Zenica, 2012.
- Asmir Hasičić, Udžbenik za osmi razred devetogodišnje osnovne škole, Sarajevo Publishing, 2011.
- Leonard Valenta, Historija – povijest za osmi razred devetogodišnje osnovne škole, Dječija knjiga, Bosanska riječ, Sarajevo 2011.
- Nastavni plan i program za osmi i deveti razred devetogodišnje osnovne škole